

Edi?ie provizorie

HOT?RÂREA CUR?II (Camera a opta)

12 martie 2020(*)

„Trimitere preliminar? – Securitatea social? a lucr?torilor migran?i – Regulamentul (CE) nr. 883/2004 – Articolul 5 litera (b) – Majorarea nivelului pensiei pentru limit? de vârst? – Luarea în considerare a unei aloca?ii pl?tite în alt stat membru pentru educarea unui copil cu handicap – Principiul asimil?rii faptelor”

În cauza C?769/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminar? formulat? în temeiul articolului 267 TFUE de Cour de cassation (Curtea de Casa?ie, Fran?a), prin decizia din 29 noiembrie 2018, primit? de Curte la 7 decembrie 2018, în procedura

Caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace?Moselle

împotriva

SJ,

Ministre chargé de la Sécurité sociale,

CURTEA (Camera a opta),

compus? din doamna L. S. Rossi (raportoare), pre?edint? de camer?, ?i domnii J. Malenovský ?i F. Biltgen, judec?tori,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez?Bordona,

grefier: doamna C. Strömholm, administratoare,

având în vedere procedura scris? ?i în urma ?edin?ei din 24 octombrie 2019,

luând în considerare observa?iile prezentate:

- pentru caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace?Moselle, de J.?J. Gatiniau, avocat;
- pentru guvernul francez, de A.?L. Desjonquères, de A. Daly, de D. Colas, de A. Ferrand ?i de R. Coesme, în calitate de agen?i;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, de J. Pavliš ?i de J. Vlášil, în calitate de agen?i;
- pentru guvernul german, de D. Klebs, în calitate de agent;
- pentru Comisia European?, de C. Valero ?i de B.?R. Killmann, în calitate de agen?i,

având în vedere decizia de judecare a cauzei f?r? concluzii, luat? dup? ascultarea avocatului general,

pronun?? prezenta

Hot?râre

1 Cererea de decizie preliminar? prive?te interpretarea Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European ?i al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate social? (JO 2004, L 166, p. 1, rectificare în JO 2004, L 200, p. 1, Edi?ie special?, 05/vol. 7, p. 82), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 988/2009 al Parlamentului European ?i al Consiliului din 16 septembrie 2009 (JO 2009, L 284, p. 43) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 883/2004”).

2 Aceast? cerere a fost formulat? în cadrul unui litigiu între caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle (Casa de asigur?ri de pensii ?i de s?n?tate la locul de munc? din Alsace-Moselle, Fran?a, denumit? în continuare „Carsat”), pe de o parte, ?i SJ ?i ministre chargé de la Sécurité sociale (ministrul securit??ii sociale), pe de alt? parte, în leg?tur? cu luarea în considerare, la calculul pensiei pentru limit? de vârst? a lui SJ, a major?rii duratei carierei pe care aceasta ar putea s? o pretind? pentru educarea copilului s?u cu handicap.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (9) ?i (12) ale Regulamentului nr. 883/2004 au urm?torul cuprins:

„(9) Curtea de Justi?ie ?i?a exprimat, în repetate rânduri, opinia cu privire la posibilitatea asimil?rii presta?iilor, veniturilor ?i faptelor. Acest principiu trebuie adoptat în mod expres ?i dezvoltat, respectându-se fondul ?i spiritul hot?rârilor judec?tore?ti.

[...]

(12) Pe baza propor?ionalit??ii, este necesar s? se asigure ca principiul asimil?rii faptelor sau evenimentelor s? nu conduc? la rezultate nejustificate din punct de vedere obiectiv sau la cumulul unor presta?ii de acela?i tip pentru aceea?i perioad?.”

4 Articolul 1 litera (z) din regulamentul men?ionat prevede c?, în sensul acestuia, „«presta?ii familiale» [înseamn?] toate presta?iile în natur? sau în numerar pentru acoperirea cheltuielilor familiei, cu excep?ia avansurilor din pensiile alimentare ?i a aloca?iilor speciale de na?tere sau de adop?ie prev?zute în anexa I”.

5 Articolul 3 din acest regulament, intitulat „Domeniul de aplicare material”, prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplic? tuturor legisla?iilor referitoare la ramurile de securitate social? privind:

(a) presta?iile de boal?;

[...]

(c) indemniza?iile de invaliditate;

(d) prestațiile pentru limită de vârstă;

[...]

(j) prestațiile familiale.

[...]

(3) Prezentul regulament se aplică și în cazul prestațiilor speciale în numerar, de tip necontributiv, prevăzute la articolul 70.

[...]

(5) Prezentul regulament nu se aplică:

(a) asistenței sociale sau medicale;

[...]”

6 Articolul 5 din același regulament, intitulat „Asimilarea prestațiilor, veniturilor, faptelor sau evenimentelor”, are următorul cuprins:

„Cu excepția cazului în care prezentul regulament prevede altfel și în temeiul dispozițiilor speciale de aplicare prevăzute, se aplică următoarele dispoziții:

(a) în cazul în care, în temeiul legislației statului membru competent, beneficiul prestațiilor de securitate socială sau al altor venituri produce anumite efecte juridice, dispozițiile în cauză din legislația respectivă sunt, de asemenea, aplicabile în cazul beneficiului prestațiilor echivalente dobândite în temeiul legislației unui alt stat membru sau al veniturilor dobândite într-un alt stat membru;

(b) în cazul în care, în temeiul legislației statului membru competent, anumite fapte sau evenimente produc efecte juridice, statul membru respectiv ia în considerare faptele sau evenimentele similare desfășurate în oricare alt stat membru, ca și cum ar fi avut loc pe teritoriul său.”

7 Articolul 9 din Regulamentul nr. 883/2004, intitulat „Declarații ale statelor membre privind domeniul de aplicare al prezentului regulament”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre notifică în scris Comisiei Comunităților Europene [...] legislațiile și regimurile prevăzute la articolul 3 [...]”

8 Potrivit articolului 70 alineatul (2) din acest regulament:

„În sensul prezentului capitol, «prestații speciale în numerar de tip necontributiv» înseamnă prestații:

(a) care sunt destinate să furnizeze:

(i) o acoperire suplimentară, de substituție sau ancilară împotriva riscurilor acoperite de ramurile de securitate socială prevăzute la articolul 3 alineatul (1), care garantează persoanelor în cauză un venit minim de subsistență, avându-se în vedere situația economică și socială din statul membru în cauză

sau

(ii) exclusiv protecție specială pentru persoane cu handicap, în strânsă legătură cu mediul social al acestor persoane din statul membru în cauză

și

(b) în cazul în care finanțarea provine exclusiv din contribuții fiscale obligatorii destinate acoperirii cheltuielilor publice generale și condițiile pentru atribuirea și calcularea prestațiilor nu depind de vreo contribuție din partea beneficiarului acestora. Cu toate acestea, prestațiile plătite ca supliment al unei prestații de tip contributiv nu se consideră prestații de tip contributiv exclusiv din acest motiv

și

(c) sunt enumerate în anexa X.”

9 Anexa X la regulamentul menționat are următorul cuprins:

„[...]

GERMANIA

(a) Venit minim de subzistență pentru persoanele în vârstă și pentru persoanele cu o capacitate limitată de câștig, conform capitolului 4 din cartea XII din Codul social.

(b) Prestații pentru asigurarea costurilor de subzistență, în temeiul dispozițiilor de bază, pentru persoanele care caută un loc de muncă, cu excepția cazului în care, referitor la aceste prestații, condițiile de eligibilitate pentru un supliment temporar ca urmare a primirii unor prestații de omaj [articolul 24 alineatul (1) din cartea II din Codul social] sunt îndeplinite.

[...]”

Dreptul german

10 Articolul 35a din cartea a opta din Sozialgesetzbuch (Codul social), în versiunea aplicabilă situației de fapt din litigiul principal, intitulat „Ajutor pentru integrarea copiilor și a adolescenților cu handicap”, prevede:

(1) Copiii și adolescenții cu handicap mental sau aflați sub amenințarea unui astfel de handicap au dreptul la un ajutor pentru integrare. Acest ajutor este propus potrivit nevoilor individuale:

1. în centre de asistență ambulatorie,
2. în creșe pentru copiii mici sau în regim de semiinternat în alte structuri,
3. de către un personal de îngrijire adaptat și
4. în regim de internare într-o instituție specializată sau în alte centre de cazare.

Pentru misiunea și obiectivul ajutorului, desemnarea grupului de persoane și a tipului de măsuri care intră sub incidența articolului 39 al treilea paragraf și a articolului 40 din Legea federală privind asistența socială și a Decretului de aplicare a articolului 47 pentru perioada de aplicare a

acestor documente referitoare la persoanele cu handicap mental și la persoanele aflate sub amenințarea unui astfel de handicap.

(2) În cazul în care trebuie propus simultan un ajutor pentru educație, trebuie să se recurgă la instituții, la servicii și la persoane adaptate, nu numai pentru a îndeplini obligațiile de asistență pentru integrare, ci și pentru a acoperi necesitățile educaționale. Trebuie propuse măsuri terapeutice pedagogice pentru copiii care nu au încă vârsta de școlarizare și, dacă necesitățile de întreținere permit, trebuie să se recurgă la structuri care primesc copii cu handicap și copii fără handicap.”

Dreptul francez

11 Articolul L. 351-4-1 din Codul securității sociale prevede:

„Persoanele asigurate în cadrul regimului de asigurări sociale care cresc un copil, pentru care au dreptul, în temeiul articolului L. 541-1 primul și al doilea paragraf, la alocația pentru educarea copilului cu handicap și la alocația suplimentară pentru acesta sau, în locul acesteia, la prestația compensatorie prevăzută la articolul L. 245-1 din code de l'action sociale et des familles [Codul asistenței sociale și al familiei] beneficiază, fără a aduce atingere, dacă este cazul, articolului L. 351-4, de o majorare a perioadei lor de asigurare cu un trimestru pentru o perioadă de educație de 30 de luni, în limita a opt trimestre.”

12 Articolul L. 541-1 din acest cod prevede:

„Orice persoană care asigură întreținerea unui copil cu handicap are dreptul la o alocație pentru educarea copilului cu handicap, în cazul în care incapacitatea permanentă a copilului este cel puțin egală cu un anumit grad.

Se acordă o alocație suplimentară pentru copilul afectat de un handicap a cărui natură sau gravitate presupune costuri deosebit de ridicate sau necesită recurgerea frecventă la ajutorul unei terțe persoane. Quantumul acesteia variază în funcție de valoarea cheltuielilor suplimentare efectuate sau de permanența ajutorului necesar.

[...]”

13 Articolul R. 541-1 din codul menționat are următorul cuprins:

„Pentru aplicarea primului paragraf al articolului L. 541-1, gradul de incapacitate permanentă pe care trebuie să îl prezinte copilul cu handicap pentru a beneficia de dreptul la alocația pentru educarea copilului cu handicap trebuie să fie cel puțin egal cu 80 %.

Gradul de incapacitate se apreciază potrivit ghidului anexat la Decretul nr. 931216 din 4 noiembrie 1993 privind ghidul aplicabil pentru atribuirea diferitor prestații persoanelor cu handicap și de modificare a Codului familiei și al asistenței sociale, a Codului securității sociale (partea a doua: Decrete ale Conseil d'État [Consiliul de Stat]) și a Decretului nr. 77-1549 din 31 decembrie 1977.

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

14 SJ este resortisant francez, cu reședința în Stuttgart (Germania), mamă a unei copile cu handicap născute în anul 1981. Pe durata carierei sale profesionale, aceasta a lucrat succesiv în Franța și în Germania în calitate de profesor agreat în cadrul sistemului național de educație

francez.

15 Începând cu 10 noiembrie 1995, orașul Stuttgart i-a acordat lui SJ un ajutor pentru integrarea copiilor și a adolescenților cu handicap mental în temeiul articolului 35a din cartea a opta din Codul social german (denumit în continuare „ajutorul german”).

16 La 7 iulie 2010, cererea de pensionare a lui SJ a fost admisă de sistemul național de educație francez cu începere de la 1 august 2010. La 27 iulie 2011, aceasta a solicitat plata drepturilor sale de pensie prin Deutsche Rentenversicherung Bund (Organismul federal de asigurări de pensii, Germania), care a transmis cererea ei la Carsat. Aceasta din urmă i-a stabilit o pensie pentru limită de vârstă cu începere de la 1 noiembrie 2011.

17 La 18 martie 2012, SJ a sesizat comisia amiabilă de apel din cadrul Carsat cu o reclamație privind, pe de o parte, data de la care i se acordă pensia și, pe de altă parte, neluarea în considerare, la stabilirea numărului de perioade de cotizare și de perioade asimilate reținute pentru calcularea cuantumului acestei pensii, a majorării perioadei de asigurare cu un trimestru pentru o perioadă de educație de 30 de luni, în limita a opt trimestre, majorare prevăzută la articolul L. 351-4-1 din Codul securității sociale francez, de care beneficiază asigurații sociali care au crescut un copil care are dreptul la alocația pentru educarea copilului cu handicap și la alocația suplimentară pentru acesta, în temeiul articolului L. 541-1 din acest cod (denumit în continuare „majorarea nivelului pensiei”). Întrucât această reclamație a fost respinsă, SJ a formulat o acțiune la instanțele franceze de contencios general în materie de securitate socială.

18 Printr-o hotărâre din 8 aprilie 2015, tribunal des affaires de sécurité sociale de Strasbourg (Tribunalul pentru Litigii de Securitate Socială din Strasbourg, Franța) a respins solicitările lui SJ. Printr-o hotărâre din 27 aprilie 2017, cour d'appel de Colmar (Curtea de Apel Colmar, Franța), sesizată cu apel, a confirmat hotărârea atacată în ceea ce privește data de la care produce efecte pensia pentru limită de vârstă acordată de Carsat. Hotărârea a fost însă infirmată în ceea ce privește cuantumul acestei pensii, apreciindu-se că era necesar să se țină seama de majorarea nivelului pensiei prevăzută de legislația franceză.

19 Astfel, întemeindu-se pe articolul 5 din Regulamentul nr. 883/2004, cour d'appel de Colmar (Curtea de Apel din Colmar) a considerat că ajutorul german era echivalent cu alocația pentru educarea copilului cu handicap prevăzută la articolul L. 541-1 din code de la sécurité sociale français (Codul securității sociale francez) (în continuare „alocația franceză”), astfel încât SJ avea dreptul la majorarea nivelului pensiei. Instanța de apel a dedus de aici că nivelul pensiei pentru limită de vârstă a lui SJ trebuia majorat cu o sumă care corespunde celor opt trimestre de carieră ca urmare a educării copilului său cu handicap.

20 Împotriva acestei hotărâri, Carsat a formulat recurs la Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța), în susținerea căruia a arătat că cour d'appel de Colmar (Curtea de Apel din Colmar) a încălcat articolul 5 din Regulamentul nr. 883/2004, precum și articolele L. 351-4-1 și L. 541-1 din Codul securității sociale francez, prin faptul că a considerat că fiind echivalente ajutorul german și alocația franceză, fără a verifica în prealabil dacă copilul cu handicap al lui SJ prezenta o incapacitate permanentă de cel puțin 80 %, care să dea dreptul la o majorare a nivelului pensiei. Carsat susține că, prin această soluție, hotărârea pronunțată în apel poate în esență să dea naștere unei discriminări în sens invers a asiguraților sociali care au intrat numai sub incidența regimului francez față de cei care au intrat sub incidența sistemelor de alocații din alte state membre.

21 În această privință, instanța de trimitere subliniază că alocația franceză, ca prestație familială care intră sub incidența uneia dintre ramurile sistemului francez de securitate socială, intră în domeniul de aplicare material al Regulamentului nr. 883/2004, în timp ce ajutorul german

pare să intre sub incidența ajutorului social și a asistenței, în sensul articolului 3 alineatul (5) litera (a) din același regulament, care este exclusiv din domeniul de aplicare al acestuia. În plus, ajutorul menționat nu ar figura în declarația, notificată de guvernul german în temeiul articolului 9 din același regulament, referitoare la legislația germană care intră în domeniul de aplicare al acestuia din urmă.

22 În acest context, Cour de cassation (Curtea de Casație), având îndoieli cu privire la posibilitatea de a aplica Regulamentul nr. 883/2004 în împrejurările din cauza principală, precum și cu privire la caracterul echivalent al alocației franceze și al ajutorului german, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [Ajutorul german] intră în domeniul de aplicare material al Regulamentului nr. 883/2004?

2) În cazul unui răspuns afirmativ, [alocația franceză], pe de o parte, și [ajutorul german], pe de altă parte, prezintă un caracter echivalent în sensul articolului 5 litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004, având în vedere finalitatea articolului L. 351-4-1 din Codul securității sociale francez, care vizează luarea în considerare a sarcinilor inerente educării unui copil cu handicap la stabilirea perioadei de asigurare care dă dreptul la plata unei pensii pentru limită de vârstă?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

23 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 din Regulamentul nr. 883/2004 trebuie interpretat în sensul că ajutorul german constituie o prestație în sensul acestui articol 3 și, prin urmare, intră în domeniul de aplicare material al regulamentului menționat.

24 Pentru a răspunde la întrebarea adresată, trebuie în primul rând să se verifice dacă acest ajutor constituie o prestație de securitate socială în sensul articolului 3 alineatul (1) din regulamentul menționat.

25 În această privință, trebuie să se constate cu titlu introductiv că din dosarul înaintat Curții reiese că Republica Federală Germania nu a declarat că legea federală care reglementează ajutorul german intră în domeniul de aplicare al regulamentului menționat. Cu toate acestea, Curtea a statuat deja că împrejurarea că un stat membru a omis, contrar prevederilor articolului 9 din Regulamentul nr. 883/2004, să declare că o anumită lege intră în domeniul de aplicare al acestui regulament nu are ca efect excluderea *ipso facto* a acestei legi din domeniul de aplicare material al regulamentului amintit [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2018, A (Ajutor pentru o persoană cu handicap), C-679/16, EU:C:2018:601, punctul 30].

26 Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, distincția dintre prestațiile care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 883/2004 și cele care sunt excluse din acesta se întemeiază în esență pe elementele constitutive ale fiecărei prestații, în special pe finalitățile și pe condițiile de acordare ale acestora, iar nu pe faptul că o prestație este sau nu calificată de legislația națională drept prestație de securitate socială (Hotărârea din 14 martie 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, punctul 31 și jurisprudența citată).

27 Astfel, o prestație poate fi considerată o „prestație de securitate socială” atunci când sunt îndeplinite două condiții, și anume, în măsura în care, pe de o parte, se acordă beneficiarilor independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale, pe baza unei situații definite de lege, și în măsura în care, pe de altă parte, se referă la unul dintre riscurile expres enumerate la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004 [Hotărârea din 14

martie 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, punctul 32 și jurisprudența citată]. Având în vedere caracterul cumulativ al celor două condiții, neîndeplinirea uneia dintre acestea implică faptul că prestația în discuție nu intră în domeniul de aplicare al acestui regulament [Hotărârea din 25 iulie 2018, A (Ajutor pentru o persoană cu handicap), C-679/16, EU:C:2018:601, punctul 33].

28 În ceea ce privește prima dintre condițiile menționate, trebuie amintit că aceasta este îndeplinită atunci când acordarea prestației se efectuează în lumina unor criterii obiective care, odată îndeplinite, dau dreptul la prestație fără ca autoritatea competentă să poată ține seama de alte împrejurări personale. În această privință, Curtea a statuat, în legătură cu prestația a căror acordare este acceptat sau refuzat sau al căror quantum este calculat ținând seama de cel al veniturilor beneficiarului, că acordarea unor astfel de prestații nu depinde de aprecierea individuală a nevoilor personale ale solicitantului, întrucât este vorba despre un criteriu obiectiv și definit de lege care conferă dreptul la această prestație fără ca autoritatea competentă să poată ține seama de alte circumstanțe personale (Hotărârea din 14 martie 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, punctele 33 și 34, precum și jurisprudența citată).

29 Curtea a precizat în plus că, pentru a se putea considera că nu este îndeplinită condiția menționată, este necesar ca aprecierea discreționară, de către autoritatea competentă, a nevoilor personale ale beneficiarului unei prestații să se raporteze înainte de toate la natura dreptului la această prestație. Aceste considerații sunt valabile *mutatis mutandis* în ceea ce privește caracterul individual al aprecierii, de către autoritatea competentă, a nevoilor personale ale beneficiarului unei prestații (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 martie 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, punctul 35 și jurisprudența citată).

30 În speță, din dosarul înaintat Curții rezultă că acordarea ajutorului german nu este subordonată unor condiții obiective cum ar fi, printre altele, un grad sau un nivel precis de incapacitate sau de handicap.

31 În plus, este cert că, în conformitate cu însuși modul de redactare a articolului 35a din Codul social german, acest ajutor este propus în funcție de nevoile individuale ale copilului beneficiar, pe baza unei aprecieri individuale și discreționare a acestor nevoi de către autoritatea competentă.

32 În aceste condiții, este necesar să se constate că ajutorul german nu îndeplinește prima condiție enunțată la punctul 27 din prezenta hotărâre.

33 În consecință, având în vedere jurisprudența amintită la respectivul punct 27, acest ajutor nu constituie o prestație de securitate socială în sensul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004.

34 Trebuie însă amintit că articolul 3 alineatul (3) din regulamentul menționat extinde aplicarea acestui regulament la prestațiile speciale în numerar de tip necontributiv prevăzute la articolul 70. În aceste condiții, trebuie în al doilea rând să se verifice dacă ajutorul german constituie o astfel de prestație.

35 În această privință, este suficient să se arate că din modul de redactare a articolului 70 alineatul (2) litera (c) din același regulament reiese că sunt considerate prestații speciale în numerar de tip necontributiv exclusiv cele enumerate în anexa X la regulamentul menționat. Or, întrucât ajutorul german nu figurează în această anexă, el nu constituie o astfel de prestație.

36 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 din Regulamentul nr. 883/2004 trebuie interpretat în sensul că ajutorul german nu constituie o prestație în sensul acestui articol 3 și, prin urmare, nu intră în domeniul de

aplicare material al acestui regulament.

Cu privire la a doua întrebare

37 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească, în cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, dacă articolul 5 litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004 trebuie interpretat în sensul că alocația franceză și ajutorul german pot fi considerate prestații cu caracter echivalent, în sensul acestei dispoziții.

38 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, potrivit jurisprudenței Curții, articolul 5 litera (a) din acest regulament nu are vocația să se aplice decât prestațiilor care intră în domeniul de aplicare al regulamentului menționat (Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Vorarlberger Gebietskrankenkasse și Knauer, C-453/14, EU:C:2016:37, punctul 32). Or, la punctul 36 din prezenta hotărâre s-a statuat că ajutorul german nu constituie o prestație în sensul articolului 3 din regulamentul menționat și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare material al acestuia. În consecință, articolul 5 litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004 nu este aplicabil în împrejurările din cauza principală.

39 Cu toate acestea, în cadrul procedurii de cooperare dintre instanțele naționale și Curte, instituită la articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizat. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate. Astfel, misiunea Curții este aceea de a interpreta toate dispozițiile de drept al Uniunii care sunt necesare instanțelor naționale pentru a se pronunța în litigiile cu care sunt sesizate, chiar dacă respectivele dispoziții nu sunt expres indicate în întrebările adresate de aceste instanțe (Hotărârea din 13 iunie 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, punctul 39 și jurisprudența citată).

40 În consecință, chiar dacă pe plan formal instanța de trimitere și-a limitat întrebările numai la interpretarea anumitor dispoziții ale dreptului Uniunii, o astfel de împrejurare nu împiedică Curtea să îi furnizeze acesteia toate elementele de interpretare a dreptului Uniunii care pot fi utile pentru judecarea cauzei cu care este sesizat, indiferent dacă respectiva instanță s-a referit sau nu la aceste elemente în enunțul întrebărilor sale. În această privință, revine Curții sarcina de a extrage, din ansamblul elementelor furnizate de instanța națională, mai ales din motivarea deciziei de trimitere, elementele de drept al Uniunii care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului principal (Hotărârea din 13 iunie 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, punctul 40 și jurisprudența citată).

41 În speță, litigiul principal privește problema dacă, pentru a stabili dacă o persoană poate solicita să beneficieze de majorarea nivelului pensiei prevăzute de legislația franceză, trebuie să se țină seama de împrejurările care au determinat acordarea ajutorului german, și anume un ajutor obținut de această persoană în calitate de lucrător migrant, în temeiul legislației statului membru gazd.

42 Trebuie subliniat în această privință că articolul 5 din Regulamentul nr. 883/2004, interpretat în lumina considerentului (9) al acestuia din urmă, consacră principiul jurisprudențial al asimilării prestațiilor, veniturilor și faptelor, pe care legiuitorul Uniunii a dorit să îl introducă în textul regulamentului amintit pentru ca acest principiu să fie dezvoltat cu respectarea fondului și a spiritului hotărârilor judecătorești ale Curții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 decembrie 2019, Bocero Torrico și Bode, C-398/18 și C-428/18, EU:C:2019:1050, punctul 29, precum și jurisprudența citată).

43 Acesta este cadrul în care articolul 5 litera (b) din Regulamentul nr. 883/2004 prevede că, în

cazul în care, în temeiul legislației statului membru competent, anumite fapte sau evenimente produc efecte juridice, statul membru respectiv ia în considerare faptele sau evenimentele similare desfășurate în oricare alt stat membru, ca și cum ar fi avut loc pe teritoriul său.

44 Rezultă că, pentru a oferi instanței de trimitere un răspuns util care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizat, a doua întrebare trebuie înțeleasă în sensul că urmărește să se stabilească dacă principiul asimilării faptelor, consacrat la articolul 5 litera (b) din acest regulament, ca expresie particulară a principiului general al nediscriminării, se aplică în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal.

45 În această privință, pentru a stabili dacă acest principiu este aplicabil în speță, este necesar să se verifice dacă sunt îndeplinite două condiții, și anume, pe de o parte, dacă majorarea nivelului pensiei, prevăzută la articolul L. 351-4-1 din Codul securității sociale francez, intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 883/2004 și, pe de altă parte, dacă această din urmă dispoziție națională atribuie efecte juridice producerii anumitor fapte sau evenimente, în sensul articolului 5 litera (b) din acest regulament.

46 În ceea ce privește prima dintre aceste condiții, trebuie să se constate că, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 27 din prezenta hotărâre, majorarea nivelului pensiei poate intra în domeniul de aplicare material al regulamentului menționat ca prestație pentru limită de vârstă, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (d) din același regulament.

47 Astfel, pe de o parte, această majorare se acordă beneficiarilor independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale, pe baza unei situații definite de lege, și anume ca aceștia să fi crescut un copil care să permită să beneficieze de alocația franceză.

48 Pe de altă parte, astfel cum a arătat în esență Comisia în observațiile sale scrise, prestația în discuție în litigiul principal urmărește să compenseze dezavantajele în ceea ce privește cariera pe care le-ar fi putut suferi persoanele care au crescut un copil cu handicap grav prin acordarea unei majorări a perioadelor de cotizare proporționale cu durata perioadei de educare a copilului cu handicap, care se traduce printr-o majorare a quantumului pensiei plătite acestor persoane. În consecință, această prestație, întrucât vizează să asigure mijloacele de subsistență unor persoane care, atunci când împlinesc o anumită vârstă, își părăsesc locul de muncă și nu mai sunt obligate să se pună la dispoziția serviciului administrativ competent în materia ocupării forței de muncă, se raportează la riscul acoperit de prestațiile pentru limită de vârstă, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 883/2004 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 2015, Comisia/Slovacia, C-361/13, EU:C:2015:601, punctul 55 și jurisprudența citată).

49 În ceea ce privește a doua dintre condițiile enunțate la punctul 45 din prezenta hotărâre, este necesar să se arate că, pentru acordarea majorării nivelului pensiei, articolul L. 351-4-1 din Codul securității sociale francez nu impune obținerea prealabilă a alocației franceze, ci doar îndeplinirea condițiilor care dau dreptul la o astfel de alocație, stabilite la articolul L. 541-1 din acest cod. În special, în conformitate cu această din urmă dispoziție, pentru ca asigurații sociali care cresc un copil cu handicap să poată beneficia de o astfel de majorare, incapacitatea permanentă a copilului trebuie să fie cel puțin egală cu un anumit grad pe care articolul R. 541-1 din codul menționat îl stabilește la 80 %.

50 Astfel, majorarea nivelului pensiei este acordată ca urmare a producerii unui fapt, în sensul articolului 5 litera (b) din Regulamentul nr. 883/2004, și anume ca incapacitatea permanentă a copilului să fie cel puțin egală cu un anumit grad. Prin urmare, în speță, este îndeplinită și a doua condiție.

51 Rezultă că principiul asimilării faptelor, consacrat la respectivul articol 5 litera (b), se aplică în împrejurări precum cele din cauza principală.

52 În ceea ce privește modalitățile de aplicare a acestui principiu, revine autorităților competente franceze sarcina de a verifica dacă, în speță, s-a făcut dovada că s-a produs faptul pe care îl prevede articolul 5 litera (b) din Regulamentul nr. 883/2004.

53 În această privință, autoritățile competente franceze trebuie să țină seama de fapte similare produse în Germania și nu se pot limita, atunci când apreciază incapacitatea permanentă a copilului cu handicap în cauză, doar la criteriile prevăzute în acest scop de ghidul aplicabil în Franța în temeiul articolului R. 541-1 din Codul securității sociale francez.

54 Prin urmare, pentru a stabili dacă este atins gradul de incapacitate permanentă a copilului prevăzut de acest cod pentru a beneficia de majorarea nivelului pensiei, aceste autorități nu ar putea refuza să ia în considerare fapte similare produse în Germania, care pot fi dovedite prin orice element de probă și în special prin rapoarte medicale, prin certificate sau prin prescripții de îngrijire sau de medicamente.

55 Trebuie adăugat că, în cadrul unei astfel de verificări, autoritățile menționate trebuie de asemenea să respecte principiul proporționalității, asigurându-se, printre altele, că principiul asimilării faptelor nu determină rezultate nejustificate în mod obiectiv, în conformitate cu considerentul (12) al Regulamentului nr. 883/2004.

56 Având în vedere ansamblul considerațiilor care preced, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 5 din Regulamentul nr. 883/2004 trebuie interpretat în sensul că:

- alocația franceză și ajutorul german nu pot fi considerate prestații cu caracter echivalent în sensul literei (a) a acestui articol 5;
- principiul asimilării faptelor consacrat la litera (b) a respectivului articol 5 se aplică în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal. Revine, așadar, autorităților competente franceze sarcina de a stabili dacă, în speță, producerea faptului prevăzut la articolul 5 litera (b) din Regulamentul nr. 883/2004 a fost dovedită. În această privință, autoritățile menționate trebuie să țină seama de faptele similare produse în Germania ca și cum acestea ar fi avut loc pe teritoriul lor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

57 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

1) Articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 988/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009, trebuie interpretat în sensul că ajutorul pentru integrarea copiilor și a adolescenților cu handicap mintal prevăzut la articolul 35a din cartea a opta din Sozialgesetzbuch (Codul social german) nu constituie o prestație în sensul acestui articol 3 și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare material al acestui regulament.

2) Articolul 5 din Regulamentul nr. 883/2004, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 988/2009, trebuie interpretat în sensul că:

– alocația pentru educarea copilului cu handicap prevăzut la articolul L. 541-1 din code de la sécurité sociale français (Codul securității sociale francez) și ajutorul pentru integrarea copiilor și a adolescenților cu handicap mintal prevăzut la articolul 35a din cartea a opta din Codul social german nu pot fi considerate prestații cu caracter echivalent în sensul literei (a) a acestui articol 5;

– principiul asimilării faptelor consacrat la litera (b) a respectivului articol 5 se aplică în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal. Revine, așadar, autorităților competente franceze sarcina de a stabili dacă, în speță, producerea faptului prevăzut de această dispoziție a fost dovedită. În această privință, autoritățile menționate trebuie să țină seama de faptele similare produse în Germania ca și cum acestea ar fi avut loc pe teritoriul lor.

Semnături

* Limba de procedură: franceza.